

**STRIMO TA OREH - RAZVOJ IN UVEDBA NOVEGA MODELA IN STORITEV ZA
VZDRŽEVANJE KULTURNE KRAJINE**

Akronim projekta: **STRIMO TA OREH**

Vlagatelj projekta (vodilni partner): **LUKA turizem in trgovina d.o.o.**

Partnerji:

KGZS Kmetijsko gozdarski zavod Ljubljana

LUKČEVA DOMAČIJA: Albin Likar – nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji

AREA GEA - zavod za razvoj in izobraževanje, Javorje 1, 1311 Turjak

Društvo Mladinski lokostrelski center Kočevje

Vrednost projekta: **98.890,74 EUR**

Vrednost sofinanciranja (EKSRP): **79.540,69 EUR**

Terminska izvedba operacije: **17. 4. 2018 - 30. 11. 2019**

Kratek opis operacije:

Katere izzive iz SLR Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe rešujemo z izvedbo operacije:

V SLR LASa je kulturna krajina (kot del okolja) opredeljena kot ključni resurs za trajnostni razvoj podeželja. Za učinkovito upravljanje s kulturno krajino (okoljem) pa je priporočeno tudi sodelovanje s strokovnimi institucijami, uporaba sodobnih tehnologij in uporaba načel trajnosti.

V naši operaciji smo za namen oblikovanja in testiranja učinkovitega trajnostnega upravljanja z okoljem (kulturno krajino) organizirali medsektorsko partnerstvo (Podjetje, Kmetijsko gozdarski zavod, kmetija, zasebni zavod in društvo), ki bo hkrati preko izvajanja pilotnih akcij (igrifikacijski prostor v naravi za promocijo ohranjanja kulturne krajine, vzorčni nasad orehov) in oblikovanja modela s sistemom storitev za izboljšanje okolja (kulturne krajine) vplivalo tudi na skupno razvojno (varstveno) politiko občin LASa.

Naša skupina si je kot osrednjo temo definirala OREH, ker:

- oreh v naši tradiciji simbolizira trdnost in močno voljo
- oreh oblikuje kulturno krajino
- oreh je superživilo prihodnosti in zaseda osrednje mesto v tradicionalni kulinariki
- orehov les je visoko cenjen
- znanja o gojenju in uporabi orehov napredujejo in so nam na voljo
- če kot poslovno priložnost izpostavimo orehe, mnogi prepoznajo priložnost tudi zase.

Naše partnerstvo in osrednja tema je rezultat procesa postopnega vsebinskega zavedanja posameznega partnerja o pomenu in vrednosti oreha za posameznika in za celoto, graditve lastnih strokovnih, tehničnih, prostorskih možnosti/ kapacitet za gojenje, predelavo, trženje orehov in ozaveščanje in izobraževanja na tem področju ter postopnega povezovanja za izvajanje akcij, ki presegajo sposobnosti in možnosti posameznika. In prav kulturna krajina je takšna vsebina, kjer je potrebno sodelovanje, ki preko številnih posameznih akcij, povezanih v celoto, omogoča, da je krajina lepa in prijetna za bivanje in za delo. Hkrati je potrebno pilotno in sistemsko delo, hkrati je potrebno razumeti oboje. Hkrati je potrebna motivacija in zahtevno vstopanje v kompleksnost odnosov med ljudmi, odnosov do okolja in odnosov do gospodarstva. In prav OREHI so nam vsem partnerjem dovolj velika motivacija, da se upamo vstopiti v kompleksnost in STRETI TA OREH.

Oreh je tudi prisposoda izzivov LASa tako na področju ustvarjanja delovnih mest, razvoja storitev in vključevanja mladih, žensk in drugih ranljivih skupin. Trenje orehov tako prispeva tudi k izboljšavam na vseh teh področjih. Trenje orehov je tudi prisposoda za reševanje problemov, ki jih bodo morali obiskovalci multifunkcionalnega igrifikacijskega prostora (ki ga v projektu oblikujemo) reševati. Ta izkušnja bo poudarjena v vseh aktivnostih projekta – dovolimo si, da probleme imenujemo izzivi (orehi), ki jih vedno lahko rešimo (stremo) na kreativen in ustvarjalen način (tudi z uporabo sodobnih tehnologij), pri tem pa dobimo superživilo, ki nam pomaga preživeti na bolj kakovosten način.

Z operacijo želimo tudi prispevati h krepitvi kulture odnosov na vseh ravneh v LASu.

Cilji operacije:

- a.) Razvoj novih dejavnosti, ki ohranjajo kulturno krajino
- b.) Osveščanje, informiranje in izobraževanje prebivalcev o okoljskih problemih
- c.) Vzdrževanje/upravljanje kulturne krajine

Glavne aktivnosti:

- a.) Oblikovanje modela in partnerstva za vzdrževanje kulturne krajine
- b.) Razvoj in uvajanje podpornih storitev za ohranjanje kulturne krajine
- c.) Akcije ozaveščanja, informiranja in izobraževanja
- d.) Ureditve in vzdrževanje vzorčnega nasada orehov
- e.) Koordinacija projekta /partnerstva.

Pričakovani rezultati operacije:

- R1 – Model vzdrževanja kulturne krajine s priporočili o možnostih večje izkoriščenosti kmetijskih zemljišč ter pobudo občinam LASa. Predvideni model vzdrževanja kulturne krajine bo opisan in posredovan občinam LASa kot pobuda za vključitev v občinske razvojne strategije.
Neformalno partnerstvo za vzdrževanje krajine s pilotno izvedbo upravljanja.
Sistem storitev za vzdrževanje kulturne krajine.
- R2 – Nove tehnologije /naprave (5)/oprema za pridelavo in predelavo izdelkov iz lokalne samooskrbe
- R3 – Partnerstvo in katalog podpornih storitev za uporabo novih tehnologij
- R4 – Partnerstvo izvede podporne storitve za uporabo novih tehnologij v obliki enodnevnih demo Delavnic (nove tehnologije pridelave in predelave kmetijskih pridelkov/izdelkov povezanih z orehi in z načeli lokalne samooskrbe). Predvidevamo 20 udeležencev na delavnico.
- R5 – Urejen, opremljen in delujoč multifunkcijski igrifikacijski prostor za promocijo ohranjanja kulturne krajine z igro Strimo ta oreh v velikosti približno 400m²
- R6 – Vzpostavljenih in delujočih 5 informacijsko komunikacijskih orodij za ozaveščanje in informiranje o ohranjanju kulturne krajine (promocijski video, letak, spletna stran, e-publikacija, objave v lokalnih medijih)
- R7 – 7 enodnevnih demo delavnic o vzdrževanju kulturne krajine preko urejanja malih nasadov orehov in o načelih lokalne samooskrbe. Predvidevamo 20 udeležencev na delavnico.
- R8 – Urejen in vzdrževan vzorčni nasad 21 orehov
- R9 – Izveden in zaključen projekt.

Ciljne skupine: Kmetje in lastniki kmetijskih zemljišč, Mladi, Starejši, Ženske, Občine LASa

Kazalniki:

- a.) Nove okoljske storitve (3) – za vzdrževanje kulturne krajine, za uporabo tehnologij za pridelavo in predelavo izdelkov iz lokalne samooskrbe in za storitve za promocijo ohranjanja krajine
- b.) Skupno partnerstvo za ohranjanje krajine (1) - sodelovanje skupin za vzdrževanje krajine, uporabo tehnologij in promocijo ohranjanja krajine
- c.) 7 demo delavnic na katere bo vključenih 100 udeležencev , od tega 30 predstavnikov ranljivih skupin
- d.) 8 pobud občinam za vključitev novega modela vzdrževanja kulturne krajine v občinske razvojne programe
- e.) 5 informacijsko komunikacijskih orodij za ozaveščanje in informiranje o ohranjanju kulturne krajine.